

Påskedag 2025

Salmer: 218, 223, 233, 236, 241 - 427

Kom, hjerte, med hvad dødt, du har, hvad du med sorg
til graven bar, gik med det alt til ham, som døde, men
levende dig nu vil møde! Amen.

Sl 118, 19-29; 1 Kor 5, 7-8; Mark 16, 1-8

Jesus døde. Der var ingen tvivl om det. Det var så
offentlig og brutal en død, at det, der skete påskemorgen
måtte vende op og ned på alt, hvad mennesker hidtil
havde troet og vidst. Og derfor blev kvinderne bange.
Menneskets liv var indtil denne dag en tragedie, evigt
skilt fra sin frelser og dømt til døden, som det var, men
man havde vænnet sig til at leve i denne tragedie, og så
skete altså dette. Gud led et menneskes død og stod op
af graven, og tragedien blev vendt til et drama med en
lykkelig slutning. For Gud kan vi stole på, men hvis vi
skal forstå hans mægtige gerning og kvindernes reaktion

(for de var jo bange, hører vi), må vi have litteraturen til
hjælp, og jeg vil derfor begynde med at fortælle fra
Karen Blixens novelle, *Sorg-Agre*. Den handler om en
herremand i 1700-tallet, der for en dag leger Gud og
sætter et påskedrama i gang.

Historien er således: En ung mand, Godske er hans
navn, er blevet pågrebet og anklaget for at sætte ild på
en af herremandens lader. Han nægter sig skyldig i
ildspåsættelsen, men et af Guds bedste børn er han ikke;
han ligger i med konen til en af dem, der har pågrebet
ham, som derfor har et motiv for at ville af med ham.
Godskes moder, Ane Marie, har også et dårligt ry; man
siger, at hun engang tog sit eget, nyfødte barn af dage,
men nu henvender hun sig fortvivlet til herremanden og
beder for Godskes liv. Også hun påberåber sig hans
uskyld. Herremanden kan hverken bevise eller
modbevise Godskes skyld, og rettelig bør han sende den
unge mand til herredsfogeden, som sandsynligvis vil
dømme efter sin egen formodning om, hvad

herremanden måtte ønske. Nu nærer herremanden en vis godhed for Godske. Han har nemlig selv haft en søn, der døde ung, og den eneste, den søn nogensinde knyttede sig til, var netop Godske. I mødet med Ane Marie får herremanden den tanke, at hun skal få lov at løskøbe sin søn; hvis hun ene kvinde på én dag – fra solen står op, til den går ned - kan høste en mark, som ellers er tre mands dagsværk, skal Godske gå fri. Lykkes det hende ikke, må sagen gå sin gang, og så er det ikke sikkert, at hun nogensinde ser sin søn igen. Ane Marie takker ydmygt herremanden ved at kysse hans støvle, og da solen står op på høstens første dag, står hun rede med sin segl.

Ane Marie går til arbejdet, der snart får karakter af en hellig handling, for alle gårdens folk, der burde være travlt optaget af at høste de andre marker, samles om hende, de ellers ikke bryder sig om. Herremanden lader dem gøre det, for han mener, at denne ene dag måske kan gøre dem mere godt end mange andre. Ud på dagen

lader han Ane Maries søn hente, så han kan være hos sin mor. Da aftenen stunder til, klæder herremanden sig i de fornemmeste klæder, han ejer, nemlig dem, han bar, da han var ved hoffet, han spiser andægtigt sit aftensmåltid og går ned til Ane Marie for at se hende færdiggøre sit arbejde. Hun er nu segnefærdig, men hele tiden har hun arbejdet, kun afbrudt af små pauser, hvor hun har drukket lidt vand. I samme øjeblik, hun har lagt sidste hånd på sit dagsværk, og hun ligger segnefærdig i sin søns arme, går solen ned. Herremanden tager i ærbødighed sin hat af for hende og siger: »*Hendes søn er fri!*« Kort efter udånder Ane Marie, og herremanden rejser en sten for hende på netop det sted til minde om hendes dåd.

Det er tilsyneladende en grusom historie om en brutal magthaver, herremanden, der leger med sine folk, som var de marionetdukker. Det synes hans nevø, der er kommet på besøg, i hvert fald. Nevøen har været i udlandet i mange år og dér lært om alle de nye,

rationelle og humanistiske ideer om menneskets iboende værdighed, og han er bestyrtet over sin farbroders kynisme, for farbroderen indrømmer, at intet ræsonnabelt menneske ville påtage sig en opgave som Ane Maries under normale forhold. Men forholdene er ikke normale; Ane Marie skal kæmpe for sit barns liv og ære, og så skal der ikke fuskkes med lov og ret; det ved både hun og herremanden. Han giver hende med denne opgave muligheden for at vinde sin søns liv, en mulighed, døden har frarøvet herremanden at gøre med sin, og han giver hende endvidere muligheden for med sin gerning at hæve sig op over sit eget, dårlige rygte og hvem ved? Måske sin ugerning. Nevøen vil have, at farbroderen standser Ane Marie, men farbroderen holder sig til, at han har givet hende sit ord, og at ordet i sig selv har nærmest guddommelig karakter; »*I begyndelsen var Ordet (...). Det er princippet i vor verdensorden, og dens tyngdepunkt*« siger han. Som Gud er ordholdende og opretholdende i sit ord for hele verden, således er herremanden ordholdende og opretholdende i **sit** ord i

den lille del af verden, der er hans. Ane Maries mulighed for oprejsning skal ikke tages fra hende p.g.a. en pludselig indskydelse fra hans side. For så ville han ikke tage hende alvorligt, og det ville være at gøre nar af hendes kærlighedsgerning. Den sande kærlighed må fuldbyrdes i offeret.

Det blev den sande kærlighed Langfredag, som vi netop har gennemlevet. Det var en hellig handling, Gud den dag gjorde, som hvert år til påske får mennesker til at standse op og overveje, hvad det var der skete. Når Langfredag er så voldsom, er det ikke alene fordi Jesus er uskyldig, men fordi han er sandt menneske. Derfor er han angst, han lider ikke på skrømt. Netop i sin lidelse og død er der kun mennesket Jesus tilbage, for Gud har forladt ham og hører ham ikke. Men han udholder lidelsen, fører den til ende, ikke for at vinde sit eget liv eller redde sit eget rygte. Det er derimod vort - alle menneskers - liv og rygte, der er på spil. Dét er Guds store og afgørende dagsværk. Vi kan ikke gøre ham det

efter, for vi kan hverken dø uden at have gjort noget forkert, eller vinde evigt liv selv med største gerninger. Vi forsøger ellers, tænk, hvor mennesker har travlt med at nå alt, om ikke andet så for at få et eftermæle, en sten, som folk går forbi for at mindes en og de store bedrifter, man udførte. Vi ved dog også, at det intet betyder i den store sammenhæng. En dag er man glemt. Det er og var menneskets tragedie. Men Gud bestemte sig for at løskøbe os fra den ved selv at gøre arbejdet og sætte sit liv ind på det, og fordi hans ord er tyngdepunktet for vor verdensorden, så kan han ikke fravige det. Havde han gjort, hvad spotterne i fredags bad ham gøre: Frelst sig selv og steget ned fra korset, havde han latterliggjort både os og sig selv. Fusket med lov og ret. Men han mente det alvorligt, derfor fuldførte han sin handling til den var fuldbragt, og derfor vender vi tilbage til dette drama år efter år, derfor bliver det ved med at ryste os, måske endda gøre os bange, derfor ved vi, at det, der sker på korset, er Guds altafgørende frelsende dagsværk. For os, for dig og for mig.

Herremanden og Ane Marie fuskede ikke med lov og ret, og hun frikøbte sin søns liv ved at sætte sig selv ind på det. Herremanden var ikke i samme situation som Ane Marie, for hans søn var død. Han kunne ingenting gøre for at vinde ham tilbage, det kunne og kan kun Jesus Kristus, fordi han satte sig selv ind i kampen mod synden og døden. Det var måske netop det Karen Blixen havde svært ved at tro, for døden kan man se, og den er derfor lettere at tro. Måske derfor historien om Ane Marie blev til. Karen Blixen havde behov for at vise, at mennesket i livet kan hæve sig op over det sædvanlige. Og det kan mennesker heldigvis, men som selv Karen Blixen lader skinne igennem, så er det midlertidige gerninger; herremanden siger da også til Ane Marie, at hendes dagsværk er et, *»som vi længe vil mindes.«* Ane Marie frelste kun sin søn, Jesus frelste os alle, og korsets gåde og den tomme grav er derfor det eneste, vi har at holde os til. P.g.a. denne gåde er der ikke længere nogen adskillelse, mellem Gud og os, og stillet over for den gåde må vi i ærbødighed og ærefrygt blotte hovedet og

sige: »*Sandelig, den mand har gjort et helligt dagsværk, som vi for evigt vil mindes. Vi er fri!*« For der blev aldrig rejst en sten til minde for Jesus. Den blev væltet fra og han, der nu er hovedhjørnesteinen, forlod den.

Glædelig påske!